

GOED BEGREPEN

begrijpend en studerend lezen
voor groep 8

Antwoorden



ThiemeMeulenhof



GOED BEGREPEN

Antwoordenboekje

begrijpend en studerend lezen
voor groep 8

Auteur
Zeger van Mersbergen

ajodakt



Vormgeving en lay out

Kre-add/Marcel Werstervoorde

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt leermiddelen voor Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie en Hoger Onderwijs

Meer informatie over ThiemeMeulenhoff en een overzicht van onze leermiddelen:
www.thiememeulenhoff.nl of via onze klantenservice (088) 800 20 17

ISBN 978 90 740 8053 8

Eerste druk, zesde oplage 2011

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort, 2000

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 Auteurswet j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl., dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Dege-
nen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever
wenden.

LES 1

- A.** 1. Nee 4. Ze kan goed praten.
2. Ja Ze zit nooit om een antwoord verlegen.
3. 12 jaar 5. b. antwoord
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2 a. figuurlijk b. figuurlijk
3 a. een mop waarom je hard moet lachen
b. een flauwe mop
c. een effen gezicht; zonder een spier te vertrekken
d. iemand die vaak moppen vertelt, bijv. voor zijn beroep
e. het grappige, geestige, komische van de dingen zien
f. grapje met woorden; verwisselen van de betekenissen van woorden
g. de kern van een mop; daar waar het om draait
- C.** 1. kikkers, salamanders, krokodillen, schildpadden insecten, vissen. (*let op: je mag hier geen vogels noemen*)

LES 2

- A.** 1. keelontsteking
2. raad
3. b
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. 4
3. alinea 4
4. Een maand van 29½ dag kan niet.
5. a. Gregorius
6. juli
7. 29
8. Een jaar duurt eigenlijk 365¼ dag; ¼dag is na 4 jaar een hele dag; dan telt het jaar 366 dagen (schrikkeljaar)
9. b. keizer
10. Ze hadden te vaak een schrikkeljaar ingevoegd.
11. 13 oktober 1582
12. 2000 kun je delen door 400; 1900 niet.
13. nee ja ja nee
nee ja ja nee
14. millennium
15. Babyloniers Julius Ceasar
 Babyloniers sterrenkundigen
- C.** 1. De bel deed het niet.
2. Nee, want anders wist hij wel dat de elektricien al aan de deur was geweest.

LES 3

- A.** 1. Jim en Tim
2. Jim
- B.** 1. 5
2. 2
3. alinea 5
4. bidden en psalmen zingen. Dat gebeurt nog op christelijke scholen.
5. c De kinderen moeten veel uit hun hoofd leren.
6. a. turf c. kinderen
b. banken d. de ruziemaker
7. winter
8. Dan hoeven ze thuis niet te werken.
9. Hij doet dat om bij te verdienen; zijn salaris was namelijk laag.
10. Als ze thuis nodig waren, gingen ze niet naar school.
11. een papieren vogel waarmee de meester gooide; iemand die (veel) poeh heeft
12. eigen tekst of mondeling
- C.** 1. eigen tekst of mondeling
2. gemaakt

LES 4

- A.** 1. 'Dat is de volgende vraag, meester. Die hoef ik niet te beantwoorden.'
- B.** 1. 5 eigen tekst of mondeling
6. de wil om lang vol te houden
7. iets wat je in je vrije tijd graag doet
8. goed opletten wat erom je heen gebeurt
9. iemand van alles en nog wat vragen
10. ergens informatie inwinnen
- C.** 1. de ambtsketen van een burgemeester

LES 5

- A.** 1. klappen; een pak slaag 2. staan 3. a. bevestigen
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. dan kun je snel rekenen
3. a. waar d. waar
b. waar e. niet waar
c. niet waar
4. a. wiskundige taal waarbij gerekend wordt met letters die getallen voorstellen
b. rekenkunde, meetkunde en algebra
c. lengte keer de breedte
d. $3\frac{1}{2}$ keer de middellijn
e. 40.000 km
5. x vermenigvuldigen
: delen
= is gelijk aan
> groter dan
< kleiner
% procent; honderdste deel
.
6. a. vak rekenen en wiskunde
b. Arabische cijfers
c. Egyptenaren
d. Euclides
7. Je driehoek moet een rechte hoek hebben.
- C.** 1. het gevoel hebben dat je onterecht behandeld

LES 6

- A.** 1. verdiensten en inkomen
2. dat de salarissen bij de politie inderdaad niet zo hoog zijn
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. de mond. Je moet een probleem niet met geweld oplossen, maar door te praten.
3. Een agent moet stevig in zijn/haar schoenen staan. Dat wil zeggen: zeker en standvastig zijn.
4. eigen tekst
5. a. niet b. niet c. niet d. wel e. niet
8. deftig, omstandigheden, gewelddadig, minstens
9. a. juist b. niet juist
6. vrouw / man
voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
hoger algemeen voortgezet onderwijs
voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
7. a. je er niets van aantrokken d. misdaad
b. iemand die alles kan e. minstens
c. deftig f. gewelddadig
8. a. deftig c. gewelddadig
b. omstandigheids. minstens
9. a. juist b. niet juist
- C.** 1. Kim
2. kapot en stuk

LES 7

- A.** 1. a. niet waar b. waar
- B.** 1. een mening
2. gaviaalen, kaaimannen, alligators en krokodillen
3. krokodillen
4. a. niet juist
 b. juist
 c. niet juist
 d. niet juist
 e. juist
 f. niet juist
5. gaviaaal
6. De jongen in het ei maken geluid.
7. b. om af te koelen
8. Een krokodil leeft ook in het water.
9. Een krokodil legt haar eieren niet in het water.
10. a. grootste lengte
 b. te veel aan warmte
 c. kaaimannen
 d. jonge krokodillen
- C.** 1. een roofdier en een automerk
2. leeuw, poema, jaguar, lynx, tijger, jachtluipaard

LES 8 TOETS A

- A.** 1. b
2. b. inleiding
3. e. wat er op 1 april 1572 gebeurde
4. De Watergeuzen stonden slocht bekend.
Overwonnen steden werden vaak leeg geplunderd
5. Protestanten werden streng vervolgd. De mensen wilden geen belasting betalen.
6. weerstand
7. een paal in het water om schepen aan te moren
8. c. Frans
9. a. voorzichtig zijn; goed uitkijken
 b. voor gek staan
 c. slocht bekend staande, onbeschofte mensen
10. a. 1 april
 b. Alva
 c. Brielle
 d. de Watergeuzen
 e. graaf Alva
11. a. oud gebruik, gewoonte
 b. geld verdienen
 c. iemand op een harde manier aanpakken

LES 9

- A.** 1. lijst met namen van voorouders waaruit blijkt dat de hond raszuiver is
2. Ja want het woord 'stam' betekent 'vast'.
De hond van Tim heeft geen vaste boom.
- B.** 1. 4
2. alinea 3
3. eigen tekst
4. eigen tekst
5. a. mening b. feit c. mening
6. a. haren of veren verliezen
b. heel erg stinken
c. mopperen
d. een restaurant van prima kwaliteit
e. zaken die van ouders op kinderen overgaan
f. straathond; vuilnisbakken ras
7. manneetje; in regel 11 staat hij.
8. b. rennen
9. a. niet juist e. niet juist
b. niet juist f. niet juist
c. juist g. juist
d. niet juist
10. a. rashond c. teef
b. puppy d. kleine hond
- C.** 1. De dierenarts bedoelt c. doden.
Tim bedoelt a. voltooien, zorgen dat het klaar is.

LES 10

- A.** 1. omdat Tim het antwoord al gezegd heeft
2. de andere banaan
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. De gemiddelde temperatuur in ons land is te laag voor bananenplanten.
3. door ze in de koelkast te leggen
4. Anders zouden ze al bedorven zijn voordat ze verkocht zijn. Het duurt namelijk nog zeker 2 weken voordat ze in de winkel liggen.
5. a. pitten c. scheut
b. stam d. bananen
6. Het is geen echte houten stam, maar het zijn heel dicht tegen elkaar groeiende bladeren.
7. Voor meer planten dichtbij elkaar is geen plaats
8. Een bananenplant bloeit maar één keer en krijgt dus ook maar één keer vruchten.
9. omdat het geen echte stam is
10. a. niet juist c. niet juist
b. juist d. niet juist
11. ongeveer 640 miljoen (40 x 16 miljoen)
12. Niet iedereen houdt van hetzelfde.
- C.** 1. de mieren
2. Hij geen zin om iets te doen.

LES 11

- A.** 1. Stel een horloge staat stil op tien over negen. Fiko dag is het 2. keer tien over negen: 's morgens een keer en 's avonds een keer.
- B.** 1. 3e alinea: Hoe kun je een klok gelijk laten over?
5e alinea: Wanneer werd het eerste horloge gemaakt (chronometer) dat op tijd liep?
2. a. wanneer de eerste klok werd gemaakt
b. dat Garbort het eerste uurwerk maakte
c. klok
d. net gewicht
e. het te snel zakken van het gewicht
f. de eerste horloges
3. a. waar c. niet waar o. niet waar
b. waar d. niet waar
4. a. kleine staande klok bijv. op een kast
b. nauwgezet, precies
c. stopwatch; je kunt er heel precies de tijd mee meten
d. horloge met verspringende cijfers
5. a. om de hoort b. steeds hetzelfde, onveranderlijk
c. heel klein d. uitbetaald
6. omdat er 4 kwartieren in een uur gaan
7. Zo wordt een dag vergeleken met de loop van een mensenleven.
8. De klok is genoemd naar de klok die om de zoveel tijd luidde.
9. a. de klok a tijd even snel loopt
10. toverkunst, tovenarij
11. a. klopt
b. klopt niet
c. klopt
12. Bijv. bij sportwedstrijpen om heel precies de tijd op te nemen
- C.** 1. Hij schaamt zich voor de bekeuring of hij is daar kwaad over.
2. de agent

LES 12

- A.** 1. 4 euro en 50 eurocent
2. een affiche
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. Muizen kruipen overal in, knagen overal aan en kunnen zich snel voortplanten.
3. 72
4. dat een muizenpaar in een half jaar zoveel nakomelingen voortbrengt.
5. dat muizen weerstand hebben opgebouwd tegen nieuwe verdelingsmiddelen
6. a. ja b. ja c. nee d. nee
7. ziekten, natuurlijke vijanden, gif, gebrek aan voedsel
8. a. geur
9. hoog in de bergen
10. Muizen voelen zich in elke omgeving thuis; ze passen zich gemakkelijk aan.
11. b. een grote hekel aan iets hebben
12. d. dood maken
13. a. zonder fouten te maken
b. uitwerking; gevolg van iets
c. bestand tegen een bepaald soort gif
d. uitroeien, vernietigen
- C.** 1. muizen
2. mannetjeskat, misselijk gevoel nadat men te veel gedronken heeft

LES 13

- A.** 1. a. niet waar c. niet waar e. waar
b. waar d. niet waar
2. Je schroeft het dopje graf of je maakt het zoutvaatje aan de onderkant open.
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. eigen tekst of mondeling
3. eigen tekst of mondeling
4. a. alinea 3 c. alinea 1 e. alinea 2
b. alinea 3 d. alinea 2
5. Je leert omgaan met gereedschappen en apparaten, je leert aanpakken en op eigen benen staan.
6. Door dingen te doen leer je vanzelf hoe het moet.
7. reclameblaadjes
8. iemand die niet kan lezen en schrijven
9. Een kind (vaak niet ouder dan 12 tot 15 jaar) dat gedwongen wordt in een leger mee te vechten
10. Je kunt naar school en er blijft voldoende tijd over om te spelen. Een karweitje opknappen is geen zwaar werk.
11. Afrika
12. c. armoede
d. ze hebben geen ouders
b. er zijn geen scholen
13. a. nee b. nee c. ja
14. a. waar c. waar e. waar
b. waar d. niet waar
15. eigen tekst of mondeling

LES 14

- A.** 1. kaart in restaurant waarop de gerechten staan
2. Kim
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. a. meer
b. tweede kind
c. in
d. toegestaan
e. vogeltje
3. In China is men het meest blij met de geboorte van een jongen.
4. Men hoopt dat een volgend kind wel een jongen is.
5. Nu zijn er twee kinderen die later voor hun ouders kunnen zorgen. Voor een tweeling hoeft men geen boete te betalen.
6. Mao Tse-Tung
7. gebrek aan voedsel; Het weinige voedsel was bestemd voor de hongerende mensen.
8. Honden zijn duur.
9. In China zijn weinig honden. Daarom vindt men het leuk om in een dierentuin allerlei hondorassen te bekijken.
10. a. opstand c. afstammeling
b. soort uitkering f. groep gebouwen
c. bediende g. zinloos
d. weinig h. fijn aardewerk
- C.** 1. niet te verzadigen; nooit genoeg hebben

LES 15

- A.** 1. een grote auto
2. een bakbeest
- B.** 1. a. 42 meter f. 2 meter
b. 100 kisteng. 9 meter
c. 26 oktober h. 17e eeuw
d. 10 jaar i. 300 meter
e. 49 meter j. 12 mensen
2. a. Nederlanders d. plan
b. Bartholdi e. deien
c. vrouw f. licht van de toorts
3. Er was te weinig geld om het beeld snel af te maken.
4. belangrijkste wet van een land waarop alle andere wetten gebaseerd zijn
5. de gebroken ketting en de grondwet
6. vuurtoren
7. a. klopt niet c. klopt niet
b. klopt d. klopt
8. Eiffel was ingenieur. Hij kon berekenen hoe stork de constructie van het beeld moest worden.
- C.** 1. in een slechte stemming, een bui hebben
2. zeuren

LES 16 TOETS B

- A.** 1. De Plaaig, Het Grote Sterven
2. Pastourella Pestis
3. plechtige optocht van gelovigen
4. een besmettelijke ziekte die zich snel verspreidt
5. de steden ontvluchten
6. geen waterleiding en riolering
7. 100 miljoen
8. Genua
9. de longpest
10. Engeland is een eiland; je zou verwachten dat een eiland geen last kreeg van de pestepidemie.
11. de Noordzee
12. Zo dachten dat de epidemie een straf van God was voor hun zonden. Door zich te pijnigen wilden ze laten zien dat ze spijt hadden van hun zonden. Zo probeerden ze de genade van God af te smeken.
13. a. waar e. waar
b. waar f. niet waar
c. niet waar g. waar
d. waar
14. eigen tekst
15. eigen tekst

LES 17

LES 18

- A.** 1. Zaagmachine 2. Wat zegt u 3. Wat zaagt u
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. eigen tekst of mondeling
3. alinea 1 > Meten in decibellen
 alinea 2 > Gevaarlijk
 alinea 3 > Rekenen met decibellen
 alinea 4 > Geluid helpt
 alinea 5 > Hinderlijk
 alinea 6 > Onder controle
4. c. Lange tijd blootstaan aan veel geluid is schadelijk voor je gehoor.
5. b. Geluid kan heel lastig zijn.
6. door geluidsschermen te plaatsen en door voertuigen te controleren
7. eigen tekst
8. Een dove wordt niet gowaarschuwd door het geluid van aankomende voertuigen.
9. a. juist c. niet juist
 b. niet juist d. juist
10. Geluiden kunnen je dan niet waarschuwen voor gevaar. Ook hoor je de telefoon, de deurbel of de wekker (radio) niet meer
- C.** 1. In een *nietmachine* *niet* is *niet* een werkwoord.

- A.** 1. b. dat de wc een verstopping heeft
2. eigen tekst
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. c. een advertentie van een school voor bouwkunde
3. a. reclamo maken voor werken in de bouw
4. timmerman, metselaar, schilder, straatmaker, uitvoerder, aannemer, leraar
5. a. verplaatsbaar
 b. buigzaam; je gemakkelijk aanpassen
 c. met wie je samenwerkt
6. d. Je bent niet snel uitgeleerd in de bouw.
7. a. mening
 b. feit
 c. feit
8. praktisch
9. timmerman, schilder, metselaar loodgieter, voeger, grondwerker, tegelzetter
10. a. niet juist c. niet juist
 b. juist d. niet juist
11. a. lasser, constructeur d. tegelzetter
 b. kraanmachinist e. elektricien
 c. stukakoor f. helbaas, heimachinist
12. Regionaal Opleidingscentrum
 Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
13. eigen tekst of mondeling

LES 19

- A.**
1. onrustig heen en weer lopen
 2. op de vlucht slaan
- B.**
- | | |
|----------------|-------------|
| 1. <u>niet</u> | <u>wel</u> |
| voetvolk | toernooi |
| steden | leenman |
| ploeg | lans |
| stadsmuur | harnas |
| koopman | edelman |
| | schildknaap |
| | burcht |
2. roofridders
 3. Dan konden ze laten zien hoe dapper ze waren.
 4. buskruit
 5. Dan waren ze vrije burgers; hoefden ze niet meer voor de leenman te werken.
 6. tijdelijk van iemand iets gebruiken / niet de eigenaar
 7. voortreffelijk, hoogstaand
 8. c. met grond
 9. a. schildknaap c. knechten
b. boeren d. melden
 10. Een ridder moest trouw zweren aan de koning.
 11. burcht, vesting
 12. a. steun voor de voeten bij een paardenzadel
b. een laag loon
c. melk, kaas, boter
d. ontplofbaar middel
- C.**
1. a. de belangrijkste vraag
b. over onbelangrijke dingen praten

LES 20

- A.**
1. a. eten; diner gebruiken c. net; bijna niet
b. deftig d. klein
 2. als grapje, om nog eens duidelijk te maken dat haar biefstuk zo klein is
- B.**
1. eigen tekst of mondeling
 2. In mayonaise zitten eierdooiers en veel meer olie.
 3. a. plank in een winklerek of kast
b. bestanddelen in een voedingsproduct
c. gemalen kruiden als peper en kaneel
 4. Er zit veel vet (olie) in.
 5. Nee, het is een middeleeuws woord.
 6. a. klopt d. klopt
b. klopt niet e. klopt niet
c. klopt f. klopt
 7. a. plantaardig d. dierlijk
b. plantaardig e. plantaardig
c. dierlijk
 8. Port Mahon of Mahonnaise
Bayonne of Bayonnaise
moyenaise
9. moyenaise
10. Frankrijk
- C.**
1. letterlijk of beide

LES 21

- A.** 1. Blinden lezen braille. Dat voelen ze met hun vingertoppen.
- B.** 1. b. Eeuwenlang was ... en hun positie. . .
2. a. feit
b. feil
c. mening / feit
3. a. klopt niet d. klopt
b. klopt niet e. klopt
c. klopt niet
4. equator
5. door de draaiing van de aarde
6. De draaiing van de aarde heeft geen invloed op de Poolster, omdat die zich in het verlengde van de aardas bevindt
7. a. hoger
b. 15.000 jaar
8. a. ja
b. nee
c. nee
d. ja
- C.** 1. chagrijnig zijn; in een slecht humeur zijn

LES 22

- A.** 1. Iets wat je bekoort is aantrekkelijk voor je; dat trekt je aan.
2. fraai - prachtig
- B.** 1. eigen tekst of mondeling
2. eigen tekst of mondeling
3. a. Harmenszoon > zoon van Harmen b. voornaam
4. de molen van Rembrandts vader
5. het spel van licht en donker (schaduw)
6. collega-schilders
7. op het schilderij De Nachtwacht
8. 63 jaar
9. a. juist c. niet juist
b. niet juist d. juist
10. a. kooplieden c. opdrachtgevers
b. schilderij De Nachtwacht d. opdrachtgevers
11. een zelfportret
12. 17e eeuw
13. a. een portret van iemand maken
b. geliefd en bekend bij veel mensen
c. het schilderij
d. erg boos
c. geen geld meer hebben
f. spullen die in het huis staan
g. geminacht, niet gewaardeerd
14. Dat kan hen niets schelen; dat vinden ze niet belangrijk.
15. een werkstuk van Rembrandt

LES 23

- A. 1. tegen een stenen zuil
- B. 1. a. 1880 e. 1940
b. John Houchin f. Valkenburg
c. Adelbergsgrot g. 13.000 jaar
d. 3
2. f. vos
3. a. niet juist
b. juist
c. niet juist
d. niet juist
4. vleermuis
5. Ja, want er is een loket waar je kaartjes moet kopen.
6. De wanden weerkaatsen de geluiden.
Er is dus altijd veel nagalm.
7. de Lesse
8. een grofonderzoeker
9. een grote holle ruimte
10. de grottschilderingen zaten op het lage plafond; de vader van Maria moest hier altijd gebukt lopen.
11. omdat hij heel erg groot is. Het is de mammoet onder de grotten.
12. In de loop van duizenden jaren is de zachtere steen door water weggespoeld.

LES 24 TOETS C

- A. 1. a. alinea 4 d. alinea 3
b. alinea 3 e. alinea 1
c. alinea 1
2. a. piramiden d. portretmasker
b. archeologen c. bekende vorst
c. Howard Carter f. lichaam
3. a. waar b. niet waar
b. ongeveer 80
4. a. de Nijl
5. a. het Oude Rijk
b. organen en darmen
6. a. piramiden
b. Toetanchamon
c. linnen
7. Cheops
8. stroken linnen
9. a. Egyptische koning
b. oudheidkundige
c. origineel; in de oude staat
10. Ze geloofden dat de ziel zou verdwijnen, als ze er geen lichaam was om in te rusten.
11. Dan heeft de ziel geen lichaam meer om in te rusten.
12. a. sfinxen

Aantekeningen